

Savaş ÖZDOĞAN | Gümrük E. Başmüfettişi | SYK Gümrük Müşavirliği Genel Müdür Yrd.

HAVA KARGO TRANSİT İŞLEMLERİNDE ÇAĞDAŞ UYGULAMALARA GEÇİŞ

AB ve EFTA ülkelerinin 1987 tarihinde imzalan Ortak Transit Sözleşmesi (OTS) kapsamında akit tarafların toprakları arasında yapılan transit taşımalar ortak transit işlemi olarak adlandırılmaktadır.

Ortak Transit Sözleşmesi 2012 yılı Aralık ayından itibaren Ülkemizde uygulanmaya başlamıştır.

Bu tarihten sonra AB ülkeleri ve EFTA ülkelerine yapılan taşımalarda Ortak Transit Rejimi kullanılabilir hale gelmiştir.

Ülkemizin Ortak Transit Sözleşmesine taraf olması sektöre yeni bir heyecan ve dinamizm getirmiştir.

Ortak Transit Sözleşmesine taraf olmamız Avrupa Birliği yolunda son 10 yıl içinde elde edilen en önemli kazanımlardan birisi olarak görülmektedir.

Beyan bilgilerinin akit tarafların gümrük idareleri arasında standart elektronik mesajlarla değişimi sağlanmaktadır.

NCTS olarak adlandırılan elektronik sistem sayesinde beyanın tüm aşamalarının sistemde izlenmesi mümkün hale gelmiştir.

Söz konusu rejim kapsamında verilen beyannamele NCTS sistemi üzerinden verilmekte ve beyana esas tüm bilgiler transit işlemine konu gümrük idarelerine gönderilmektedir.

Hem beyanı hemde teminatı gümrük idaresine sunarak vergisel sorumluluğu üstlenen “ asıl sorumlu”, hemde hareket, transit ve varış gümrük idareleri beyanın statüsünü NCTS sisteminde takip edebilmektedir.

Taşınan eşyanın Topluluk eşyası statüsünde olması halinde T2 rejimi, Topluluk dışı eşya olması halinde T1 rejimi kullanılmaktadır.

Bu taşımalarda bireysel ve kapsamlı teminat türünde teminatlar kullanılmakta ve her iki teminat türünün de akit taraflarda geçerliliği bulunmaktadır.

Öte yandan; 10.01.2012 tarihli 28524 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren “Yetkilendirilmiş Yükümlü” ve “İzinli Gönderici” uygulamasının arkasından Aralık 2012 deki “Ortak Transit” projesiyle ihracatçı ve nakliyecilerimize büyük kolaylıklar ve avantajlar sağlanmıştır.

4458 Sayılı Gümrük Kanununun 84 ncü ila 92 nci maddelerinde yer alan Serbest dolaşımda olan ve olmayan eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi içinde bir noktadan diğer bir noktaya taşınması ile ilgili Transit Rejimi hükümleri Ortak Transit Sözleşmesine taraf olmamız nedeniyle önemli değişikliğe tabi tutulmuştur.

4458 Sayılı Gümrük Kanununa bağlı Gümrük Yönetmeliğine Ortak Transit Sözleşmesi hükümleri aktarılmıştır.

Bu amaçla Gümrük Yönetmeliğinin Transit Rejimi ile ilgili bölümü 07.02.2013 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan Yönetmelik ile yeniden düzenlenmiş, 279-307 nci maddeler arası boş kalmıştır.

Gümrük Yönetmeliğinin 212-278 nci maddeleri arasında yeniden düzenlenen Transit Bölümünde ulusal (yurt içi) transit ve Uluslar arası (yurt dışı) transit işlemlerine ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

Ortak Transit ve Ulusal Transit ile NCTS uygulamaları uzmanlık gerektiren birçok karışık ayrıntılar ihtiva etmektedir.

Bu nedenle konunun daha iyi anlaşılmasını teminen uygulamaya ilişkin olarak yıllar içinde Gümrükler Genel Müdürlüğü ile Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü açıklayıcı Genelge ve Tasarruflu yazılar yayınlamıştır.

Gümrükler Genel Müdürlüğünce ; 2012/4 Sayılı Genelgede Transit Rejimi işlemleri, 2013/54 Sayılı Genelgede deniz ve havalimanlarında aktarma işlemleri, 2013/23 ve 2014/21 Sayılı Genelgeler ile yapılan kontrolde beyan edilenden belirgin bir şekilde farklı cinsten eşya ile ilgili işlemler hakkında açıklamalar yapılmıştır.

Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğünce; 2014/12 Sayılı Genelgede BİLGE Sisteminde yapılan işlemler, 2013/5 Sayılı Genelgede NCTS Sisteminde EORI numaraları kullanımıyla ilgili işlemler açıklanmıştır.

Yeni Sistem ile birlikte ülkemiz ile AB ülkeleri arasında Topluluk içi transit işlemine benzer bir uygulama devreye girmiştir.

Ulusal transit Türkiye Gümrük Bölgesi içinde başlayıp biten transit rejimi olup eşyanın serbest dolaşımında olup olmadığına bakılmaksızın TR rejim kodu kullanılmaktadır.

AB ülkelerinde hava konşimentosu transit beyanname olarak kabul edilmektedir.

Eğer hava taşıtının kara yolu bağlantısı var ise bu durumda NCTS devreye girmektedir.

Havayolu firmaları basitleştirilmiş usul için izin almaktadır.

OTS kapsamında Havayolu basitleştirilmesinde OTS nin Ek 1 Madde 111’inde Düzey 1 uygulamasıyla İzin sahibi havayolu şirketlerine transit beyanname yerine eşya manifestosu (kağıt) kullanılmaktadır.

OTS kapsamında Havayolu basitleştirilmesinde OTS nin Ek 1 Madde 112’inde Düzey 2 uygulamasıyla İzin sahibi havayolu şirketlerine transit beyanname yerine elektronik manifesto kullanılmaktadır.

Havayolu transitinde her ülkede farklı uygulamalar bulunmaktadır.

AB, Ortadoğu ve Uzak doğu ülkelerinde bazı havayolu/havayolu kargo şirketleri yukarıda anılan basitleştirme iznini alarak taşıdıkları hava kargoları transit beyanname yerine elektronik manifestolar ile beyan etmektedirler.

İşte bu noktada Gümrük ve Ticaret Bakanlığımız transit rejimi çerçevesinde havayolu ile eşya taşınmasında basitleştirilmiş usule geçme projesiyle ülkemizin ticari hava kargo taşımacılığında fevkalade önem arzeden bir ilke imza atmaktadır.

Bakanlığımızca hazırlanan ve 22.01.2016 tarihli 29601 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan yönetmelik değişikliğiyle; havayolu ile eşyanın transit işlemlerinde fevkalade önemi olan Gümrük Yönetmeliğinin Transit Rejimi ile ilgili maddelerinde değişikliğe gidilmesi sağlanmıştır.

Yönetmelik değişikliğiyle “Basitleştirilmiş Usul Tebliği” nin çıkarılması için gereken yasal dayanak hazırlanmıştır.

Gümrük Yönetmeliğinin 264. maddesinde yapılan yeni düzenleme ile 225. maddede sayılan belgeler ile başvuran Havayolu Şirketlerine Gümrük ve Ticaret Bakanlığımızca havayolu taşınmasında basitleştirme izni verilebilecektir.

Basitleştirilmiş Usul Tebliği’nde; Hareket ve varış İdaresi’nde yapılacak işlemler, izin sahibi asıl sorumlunun yükümlülükleri ve izne ilişkin diğer hususlar hüküm altına alınacaktır.

22.01.2016 tarihli 29601 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Gümrük Yönetmeliği değişikliği sonrasında Bakanlığımızca yayınlanacak “Basitleştirilmiş Usul Tebliği” sayesinde havayolu şirketlerimizin başvurusu sonrası alacağı basitleştirme izni sayesinde bu izin ortak transit sözleşmesine taraf olacak ülkelerde de geçerli olabilecek ve havayolu transit işlemleri son derece kolaylaşacaktır.

“Basitleştirilmiş Usul Tebliği” nin uygulamaya konulması ve Basitleştirme İzni alan Havayolu Şirketlerinin bu izni kullanmaya başlaması ve özellikle Ülkemiz adına gurur duyacağımız bir yatırım olan 3. Havalimanı’nın devreye girmesi ile beraber; global rekabetde hava kargoda transit işlemlerinde gelmek istenilen hedefler ve çağdaş uygulamalar gerçekleştirilmiş olacaktır.